

[Madsen-Mygdal.]

at have faaet Betaling, og de paagældende saa har været nødsaget til at sikre sig deres Tilgodehavende ved at tage Pant i Ejenommen, enten i Form af en Panteobligation eller et Skadesløshedsbrev, er der saa ikke Tale om et egentligt Laan? Og betyder det saa, at denne Købmand eller Haandværker, der har haft Ulejlighed og Udgifter for at sikre Tilgodehavendet, bliver daarligere stillet end den, der blot har sit Tilgodehavende staaende i sine Bøger? Og skal den, der har sikret sig sit Tilgodehavende, være underkastet Lovforslagets Bestemmelser, medens den, der intet har foretaget sig, frit og uhindret kan gøre Udlæg hos Skyldneren? Og hvorledes er Forholdet med Hensyn til Veksellaan? Det er desværre ikke ualmindeligt i disse Tider, at Vareleverancer og andre Ydelser betales gennem Vekseldstedelse; det er maaske ikke nogen heldig Betalingsform, men Tiderne har fremtvunget den i højere Grad end ønskeligt, saaledes som saa meget andet, der ogsaa er mindre ønskeligt, bliver fremtvunget. Omfattes saadanne Veksler af Lovforslaget? Hvis det er Tilfældet, aabner der sig her et Problem, som vist trænger til nærmere Overvejelse. Jeg synes, det er en Mangel ved Lovforslaget, at dette Forhold slet ikke er nævnt, saaledes at det henstaar ganske uopklaret. Det samme gælder alle Former for Kautionslaan. Saa vidt mig bekendt er et meget stort Antal af Landets Laan netop Kautionslaan. Hvis nu en Kreditor har ydet Laan i Tillid ikke til Skyldnerens, men til Kautionistens Betalingsevne, er han da, saafremt dette Lovforslag vedtages, afskaaret fra at gøre sit Krav gældende overfor Kautionisten? Og omvendt — set fra Kautionistens Synspunkt — hæfter Kautionisten ogsaa for den Forøgelse af Laanet, der finder Sted gennem den Henstand, der gives, og skal Kautionistens Samtykke i saa Fald ikke indhentes? Det forekommer mig, at her er atter et af de overmaade betydningsfulde Omraader, hvor Lovforslaget gør et Indgreb, og hvor en vis Varsomhed er paakrævet. I hvert Fald burde der, ikke i Bemærkningerne, men i selve Lovforslaget, findes klare og bestemte Lovregler om, hvorvidt Kautionslaan omfattes af Lovforslaget, og hvorledes de i saa Fald paavirkes af det.

I Bemærkningerne hedder det endvidere:

„Foruden Renten kan Betalingshenstanden kun omfatte ordinære Afdrag og Bidrag til Reserve- og Administrationsfonds.“

Hvis dette betyder, at lovligt opsagte Laan eller forfaldne Laan er undtagne — og det maa jeg gaa ud fra —, mener jeg, at det udtrykkeligt bør staa i Lovforslaget, men jeg er ganske vist bange for, at i adskillige Tilfælde vil denne Henstand saa medføre, at den paagældende Landmand eller Fisker kommer fra Asken og i Ilden.

I Lovforslagets § 3 hedder det:

„Ved den Afgørelse, Fogeden træffer, bør det iagttages, at Henstand med Betaling af Ydelser af Førsteprioritetslaan eller i det hele af Kreditforeningslaan kun undtagelsesvis indrømmes, samt at Henstand kan nægtes, naar den vil medføre uforholdsmæssig Skade for Fordringshaveren.“

Som jeg tidligere har sagt, forstaar jeg meget vel de Bevæggrunde, der har været afgørende for Justitsministeren ved denne Paragrafs Udarbejdelse, men jeg tror ganske vist ikke, at der gennem denne vage og udflydende Bestemmelse er givet de overordentlig vigtige Hensyn, der her bør tages, hvad der tilkommer dem. Den eneste Betingelse, Fogeden skal respektere ved sin Afgørelse, er i Virkeligheden den, at Skyldneren trods rimelige Bestræbelser ikke har kunnet fremskaffe det til Ydelsernes Betaling fornødne Beløb. Desværre maa jeg sige, at denne Bestemmelse vil de allerfleste Landmænd i Øjeblikket kunne opfylde — det er beklageligt, men jeg tror, de er i Stand til det. Og stillet overfor denne Kendsgerning vil Fogeden være i en overordentlig vanskelig Situation, naar han skal afgøre, hvornaar Førsteprioritetslaan skal medtages. Hvis der skal være Mulighed for Ensartethed i Afgørelserne, bliver det vistnok nødvendigt i selve Loven at fastslaa — men jeg indrømmer, det vil blive vanskeligt —, hvad der skal være Hovedreglen, og under hvilke Betingelser Undtagelserne indtræffer. Og ikke mindre vanskeligt bliver Fogeden stillet, naar han skal nægte en Henstand, der vil medføre uforholdsmæssig Skade for Fordringshaveren. Hvis to Landmænd har lige stor Berettigelse til at faa Henstand, og den enes Kreditor kan taale Henstanden, den andens ikke, saa skal disse Momenter altsaa være afgørende for Fogedens Kendelse, hvad der er ensbetydende med, at den ene Landmand reddes og den anden slaas ned. Ja, det staar der i Lovforslaget, og det kan ikke være anderledes, naar dette Hensyn skal tages, men jeg maa dog sige, at det skyldes den bestemte Maade, paa hvilken man vil tilvejebringe Mulighederne for Henstand; hvis den af os foreslaaede Fremgangsmaade blev brugt, vilde de to